

1 січня 2015 року набрав чинності Закон України від 28 грудня 2014 року № 77-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» (далі – Закон №77), яким внесено зміни до Закону України від 08 липня 2010 року № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон №2464), а саме:

1) введено визначення основного місця роботи, де основне місце роботи – це місце роботи, де працівник працює на підставі укладеного трудового договору, де знаходиться (оформлена) його трудова книжка, до якої вноситься відповідний запис про роботу;

2) внесено зміни у визначення платника єдиного внеску для осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, тобто з 2015 року особи, які провадять незалежну професійну діяльність, а саме наукову, літературну, артистичну, художню, освітню або викладацьку, а також медичну, юридичну практику, в тому числі адвокатську, нотаріальну діяльність, або особи, які провадять релігійну (місіонерську) діяльність, іншу подібну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності (незалежно від того чи є вони одночасно найманими працівниками або підприємцями, є платниками єдиного внеску);

3) платникам, зазначених у пунктах 4 (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та 5 частини першої статті 4 Закону №2464, у яких базою нарахування єдиного внеску є сума доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб та якими у звітному році або окремому місяці звітного року не було отримано дохід (прибуток), надано право, у разі необхідності самостійно визначити базу нарахування. Тобто такі платники, за бажанням, з метою збереження собі страхового стажу у році або окремому місяці року, де не було ними отримано дохід (прибуток) можуть самостійно, у разі необхідності, визначити базу нарахування єдиного внеску. В такому випадку сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску та більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску. Дана норма буде застосовуватися до доходу (прибутку) за 2015 рік;

4) для всіх страхувальників визначено, що у разі якщо база нарахування єдиного внеску (крім винагороди за цивільно-правовими договорами) не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), сума єдиного внеску розраховується як

добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та ставки єдиного внеску, встановленої для відповідної категорії платника, за умови відпрацювання застрахованою особою повного календарного місяця.

При нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам з джерел не за основним місцем роботи, ставки єдиного внеску, встановлені цією частиною, застосовуються до визначеної бази нарахування незалежно від її розміру без застосування коефіцієнта бази нарахування;

5) по усьому тексту Закону № 2464 слова «та членів їхніх сімей», «та членів сімей таких осіб, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності» виключено;

6) пункт 4 частини другої статті 6 Закону № 2464 після слів «подавати звітність» доповнено словами «та сплачувати»;

7) у частині першій статті 7 Закону № 2464 внесені такі зміни:

у пункті 1:

абзац перший після слова «нарахованої» доповнено словами «кожній застрахованій особі»;

абзац другий після слів «грошового забезпечення» доповнено словами «кожної застрахованої особи»;

8) у статтю 10 Закону № 2464 внесені зміни, у частині розмірів єдиного внеску для осіб, зазначених в абзацах третьому - п'ятому частини першої цієї статті, які виявили бажання брати участь у декількох видах загальнообов'язкового державного соціального страхування:

у загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванні та загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні на випадок безробіття єдиний внесок встановлюється у розмірі 34,8 відсотка визначеної для цієї категорії осіб бази нарахування єдиного внеску;

у загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванні, загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні на випадок безробіття та загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності єдиний внесок встановлюється у розмірі 36,5 відсотка визначеної для цієї категорії осіб бази нарахування єдиного внеску;

у загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванні, загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні на випадок безробіття, загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, єдиний внесок встановлюється у розмірі 36,41 відсотка визначеної для цієї категорії осіб бази нарахування єдиного внеску;

у разі якщо зазначені особи виявили бажання бути застрахованими за всіма видами загальнообов'язкового державного соціального страхування (пенсійним, на випадок безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності), єдиний внесок встановлюється у розмірі 38,11 відсотка визначеної для цієї категорії осіб бази нарахування єдиного внеску.

У разі якщо база нарахування єдиного внеску для випадків, зазначених у цій частині, не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), та обраної ставки єдиного внеску»;

9) змінено розмір штрафних санкцій:

- якщо за несплату (неперерахування) або несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску накладався штраф у розмірі 10 відсотків своєчасно не сплачених сум, то у зв'язку зі змінами за несплату (неперерахування) або несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) єдиного внеску буде накладатися штраф у розмірі 20 відсотків своєчасно не сплачених сум;

- додано нову штрафну санкцію за неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності, відтепер фіскальний орган за неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності з єдиного внеску накладає штраф в розмірі 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання, несвоєчасне подання або подання не за встановленою формою.

Ті самі дії, вчинені платником єдиного внеску, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, - тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 60 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за кожне таке неподання, несвоєчасне подання або подання не за встановленою формою звітності, передбаченої цим Законом.

Крім цього, прикінцевими та перехідними положеннями Закону № 77, встановлено, що з 1 січня 2015 року при нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам та/або при нарахуванні винагорода за цивільно-правовими договорами ставки єдиного внеску, встановлені частиною п'ятою статті 8 та статтею 10 Закону № 2464 для платників єдиного внеску, визначених в абзацах другому та третьому пункту 1 частини першої статті 4 та статті 10, застосовуються з коефіцієнтом 0,4 (крім виключень, передбачених цією частиною), у випадку, якщо платником виконуються одночасно такі умови:

1) загальна база нарахування єдиного внеску за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода за цивільно-правовими договорами, в 2,5 рази або більше перевищує загальну середньомісячну базу нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік; або якщо загальна база нарахування єдиного внеску не перевищує в 2,5 рази, або більше загальну середньомісячну базу нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік, то платник замість коефіцієнту 0,4 застосовує коефіцієнт, що розраховується шляхом ділення загальної середньомісячної бази нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік на загальну базу нарахування єдиного внеску за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода, за цивільно-правовими договорами (але в будь-якому випадку коефіцієнт не може бути менше 0,4);

2) середня заробітна плата по підприємству збільшилася мінімум на 30 відсотків у порівнянні з середньою заробітною платою за 2014 рік;

3) середній платіж на одну застраховану особу після застосування коефіцієнта складе не менше ніж 700 гривень;

4) середня заробітна плата по підприємству складе не менше трьох мінімальних заробітних плат.

Разом з тим, з 1 січня 2016 року при нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам та/або при нарахуванні винагороди за цивільно-правовими договорами ставки єдиного внеску, встановлені частиною п'ятою статті 8 та статтею 10 Закону для платників єдиного внеску, визначених в абзацах другому та третьому пункту 1 частини першої статті 4 та статті 10, застосовуються з коефіцієнтом 0,6.

[Державна фіскальна служба України](#)